**ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»**
Навчально-науковий інститут психології та соціальних наук
Кафедра психології

**ЗАТВЕРДЖУЮ**
Директор Навчально-наукового інституту психології та соціальних наук
_____ Святослав КОРСАКЕВИЧ
«28» серпня 2025 р.

**СХВАЛЕНО**
на засіданні кафедри психології
Протокол № 1 від «28» серпня 2025 р.
Заступник завідувач кафедри
_____ Віра СИНЯКОВА

# СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

# «ІНОЗЕМНА МОВА ДЛЯ АКАДЕМІЧНОЇ ТА НАУКОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ»

| | |
|---|---|
| **Галузь знань:** | **С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини** |
| **Спеціальність:** | **С4 Психологія** |
| **Рівень вищої освіти:** | **третій (освітньо-науковий) рівень** |
| **Освітня кваліфікація:** | **доктор філософії з психології** |
| **Освітньо-наукова програма:** | **Психологія** |

**Київ – МАУП – 2025**

**Загальна інформація про навчальну дисципліну**

| | |
|---|---|
| Назва навчальної дисципліни | Іноземна мова для академічної та наукової комунікації |
| Шифр і назва спеціальності | С4 Психологія |
| Освітньо-наукова програма | Психологія |
| Рівень вищої освіти | третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти |
| Статус дисципліни | обов'язкова (ОК1) |
| Кількість кредитів і годин | 6 кредитів СКТС / 180 годин.<br>Практичні (семінарські) заняття: 60 годин; самостійна робота: 120 годин (лекції навчальним планом не передбачені). |
| Термін вивчення дисципліни | 1 курс, I та II семестри |
| Мова викладання | англійська, українська |
| Вид підсумкового контролю | I семестр – залік; II семестр – екзамен |
| Сторінка дисципліни на сайті | |

**Структура курсу**

**Анотація курсу.** Навчальна дисципліна «Іноземна мова для академічної та наукової комунікації» належить до обов'язкових освітніх компонентів (ОК1) освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії зі спеціальності С4 «Психологія» і вивчається впродовж I та II семестрів першого року навчання. Курс спрямований на формування і вдосконалення іншомовної (передусім англомовної) академічної та наукової комунікативної компетентності аспірантів на рівні не нижче С1 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти. Здобувачі опановують стратегії пошуку та критичного читання фахової літератури в міжнародних наукометричних базах, засвоюють мову й жанрові конвенції наукового дискурсу, розвивають уміння анотувати, реферувати, узагальнювати та коректно цитувати джерела, писати наукові тексти (тези, анотації, статті) відповідно до вимог міжнародних видань, а також усно презентувати й обговорювати результати досліджень на міжнародних конференціях. Дисципліна створює мовне та комунікативне підґрунтя для міжнародної інтеграції дослідника, підготовки публікацій у виданнях Scopus / Web of Science та безпосередньо готує аспіранта до виконання наукової складової програми.

**Предмет вивчення навчальної дисципліни:** іншомовна академічна та наукова комунікація як система мовних засобів, жанрів і стратегій усного й писемного спілкування у міжнародному науковому середовищі у сфері психології та суміжних галузей.

**Мета курсу:** сформувати в аспірантів іншомовну комунікативну компетентність, достатню для ефективної академічної та наукової діяльності в міжнародному контексті, зокрема для читання й критичного опрацювання фахової літератури, підготовки наукових публікацій та презентації й обговорення результатів власних досліджень іноземною мовою.

**Завдання навчальної дисципліни:**

– розвинути вміння здійснювати пошук, добір та критичне читання англомовних наукових джерел у базах Scopus, Web of Science, DOAJ та інших ресурсах;

– сформувати володіння академічною лексикою, термінологією та граматичними засобами наукового дискурсу (хеджування, засоби зв'язності, безособові конструкції тощо);

– виробити вміння анотувати, реферувати, перефразовувати й узагальнювати наукові тексти з дотриманням академічної доброчесності;

– сформувати навички написання наукових текстів різних жанрів (анотація, тези, наукова стаття за структурою IMRaD) відповідно до вимог міжнародних видань та стилю APA (7-ме вид.);

– розвинути вміння усної наукової комунікації: підготовка й виголошення доповіді, участь у дискусії, відповіді на запитання на міжнародних конференціях;

– сформувати навички академічного листування, взаємодії з редакціями та рецензентами, підготовки заявок на гранти та формування міжнародного дослідницького профілю.

**Пререквізити навчальної дисципліни:** володіння іноземною (англійською) мовою на рівні не нижче B2, здобуте на попередніх рівнях вищої освіти (магістратура / освітньо-професійна підготовка), а також базові знання з методології та організації наукового дослідження.

**Постреквізити навчальної дисципліни:** «Грантовий менеджмент, академічне письмо та наукова комунікація» (ОК9), наукова складова освітньо-наукової програми (підготовка й публікація статей у виданнях, індексованих у Scopus / Web of Science, участь у міжнародних наукових конференціях), асистентська практика, підготовка та захист дисертаційного дослідження.

**Програмні компетентності та результати навчання**

| | |
|---|---|
| **Загальні компетентності (ЗК)** | ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.<br>ЗК2. Здатність працювати в міжнародному контексті.<br>ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). |
| **Спеціальні (фахові) компетентності (СК)** | СК2. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у психології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямах, та забезпечувати якість виконуваних досліджень.<br>СК5. Здатність оцінювати рівень власної фахової компетентності, саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, підвищувати професійну кваліфікацію, бути професійно мобільним. |
| **Програмні результати навчання (ПРН)** | ПРН6. Критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок.<br>ПРН8. Визначати свої професійні можливості та завдання підвищення професійної кваліфікації й професійної мобільності.<br>ПРН9. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми психології державною та іноземною мовами, готувати результати досліджень у вигляді наукових публікацій. |

**Зміст навчальної дисципліни**

Оскільки навчальним планом лекційні години не передбачені, увесь аудиторний час реалізується у формі практичних (семінарських) занять комунікативного спрямування. Дисципліна структурована за двома семестрами; кожен семестр охоплює два змістові модулі.

**Семестр I (форма підсумкового контролю – залік)**

| № теми | Назва теми | Практичні (семін.), год. | Самост. робота, год. |
|---|---|---|---|
| | **Змістовий модуль 1. Академічне читання та мова науки (Academic reading and the language of science)** | | |
| Тема 1. | Академічна англійська як мова міжнародної наукової комунікації: реєстр, стиль, об'єктивність, точність (Academic English: register, style, formality). | 5 | 10 |
| Тема 2. | Пошук і критичне читання наукових джерел у міжнародних базах (Scopus, Web of Science, DOAJ); стратегії читання наукового тексту. | 5 | 10 |
| Тема 3. | Академічна лексика, термінологія та граматика наукового письма (номіналізація, пасивні конструкції, засоби зв'язності, хеджування). | 5 | 10 |
| | **Змістовий модуль 2. Робота з джерелами та академічна доброчесність (Working with sources & academic integrity)** | | |
| Тема 4. | Реферування, перефразування та синтез наукових текстів (summarising, paraphrasing, synthesising). | 5 | 10 |
| Тема 5. | Цитування та оформлення посилань за стилем APA (7-ме вид.); академічна доброчесність і запобігання плагіату. | 5 | 10 |
| Тема 6. | Анотування та складання анотованої бібліографії (abstracting and the annotated bibliography). | 5 | 10 |
| | Модульна контрольна робота 1 | | |
| | **Разом за I семестр:** | **30** | **60** |

**Семестр II (форма підсумкового контролю – екзамен)**

| № теми | Назва теми | Практичні (семін.), год. | Самост. робота, год. |
|---|---|---|---|
| | **Змістовий модуль 3. Жанри академічного письма (Academic writing genres)** | | |
| Тема 7. | Наукова стаття: структура IMRaD; заголовок, анотація (abstract), ключові слова. | 5 | 10 |
| Тема 8. | Написання вступу та огляду літератури; модель CARS; формулювання наукової новизни й дослідницької прогалини. | 5 | 10 |
| Тема 9. | Розділи «Методи», «Результати», «Обговорення», «Висновки»; опис і обговорення результатів, хеджування. | 5 | 10 |
| | **Змістовий модуль 4. Усна наукова комунікація та професійний профіль дослідника** | | |
| Тема 10. | Академічні презентації на міжнародних | 5 | 10 |

| | | | |
|---|---|---|---|
| | конференціях: структура доповіді, візуальний супровід, сесія запитань і відповідей. | | |
| Тема 11. | Академічне листування; подання рукопису до журналу та відповіді рецензентам; підготовка заявок на гранти. | 5 | 10 |
| Тема 12. | Міжнародний профіль дослідника (ORCID, Google Scholar, ResearchGate); наукове нетворкінг-спілкування; цифрові інструменти та інструменти ІІІ в академічній комунікації. | 5 | 10 |
| | Модульна контрольна робота 2 | | |
| | **Разом за ІІ семестр:** | **30** | **60** |
| | **РАЗОМ за курс:** | **60** | **120** |

**Форма підсумкового контролю – залік (І семестр), екзамен (ІІ семестр).**

**Методи навчання:** комунікативний метод; практичне заняття-майстерня (workshop); аналіз автентичних наукових текстів і зразків жанрів; аналіз кейсів наукових публікацій; проєктно-дослідницький метод (підготовка власних наукових текстів); рольові й ділові ігри (симуляція конференції, рецензування); методи розвитку критичного читання та писемного мовлення; peer-review та peer-editing; інтерактивні методи (дискусія, мозковий штурм, презентація).

**Методи оцінювання:** усний контроль (доповідь, презентація, участь у дискусії); письмовий контроль (анотація, реферат, есе, фрагменти наукової статті, анотована бібліографія); тестовий контроль (модульні контрольні роботи); презентація й захист індивідуальних науково-дослідних завдань; самоконтроль і взаємооцінювання.

**Технічне обладнання та / або програмне забезпечення**

Для якісного викладання та опанування курсу використовуються: навчальні аудиторії, обладнані мультимедійним проєктором і комп'ютером; доступ до мережі Інтернет (у т. ч. безкоштовна мережа Wi-Fi); наукова бібліотека Академії та доступ до передплачених наукометричних баз (Scopus, Web of Science) і повнотекстових ресурсів. Використовується офіційний сайт МАУП (http://maup.com.ua), система дистанційного навчання Академії, онлайн-платформи для відеокомунікації, а також ресурси й програмне забезпечення для роботи з академічним текстом (текстові редактори, менеджери бібліографії, онлайн-словники й корпуси, інструменти перевірки на плагіат, засоби перевірки правопису й стилю та інструменти генеративного штучного інтелекту як допоміжні).

**Форми і методи контролю**

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий (семестровий).

Поточний контроль здійснюється під час практичних (семінарських) занять і має на меті систематичну перевірку сформованості мовних і комунікативних умінь, уміння застосовувати знання під час виконання комунікативних та дослідницьких завдань. Формами поточного контролю є: усна доповідь і презентація; участь у науковій дискусії; виконання письмових завдань (анотація, реферат, есе, фрагменти наукового тексту); виконання завдань для самостійної роботи; виконання й захист індивідуальних науково-дослідних завдань.

**Методи поточного контролю:** усний контроль (опитування, доповідь, презентація, бесіда); письмовий контроль (анотація, реферат, есе, письмовий виклад матеріалу); тестовий контроль; презентація результатів самостійної роботи; спостереження; проблемні комунікативні ситуації.

**Підсумковий (семестровий) контроль** проводиться у формі заліку (І семестр) та екзамену (ІІ семестр). Залік та екзамен виставляються за результатами накопичення рейтингових балів за поточну навчально-пізнавальну діяльність, модульні контрольні роботи та індивідуальні науково-дослідні завдання. Здобувач допускається до підсумкового

контролю за умови виконання всіх передбачених видів робіт. Дисципліна вважається зарахованою за семестр, якщо здобувач набрав не менше ніж 60 балів зі 100.

**Система оцінювання та вимоги**

Система оцінювання ґрунтується на принципах об'єктивності, прозорості, гнучкості та високої диференціації. Оцінювання результатів навчання здійснюється за модульно-рейтинговою системою із застосуванням 100-бальної шкали окремо в кожному семестрі. Максимальна кількість балів, яку може накопичити здобувач за всі види навчальної роботи в семестрі, становить 100.

**Таблиця розподілу балів у І семестрі (залік)**

| **Вид навчальної роботи** | **Змістовий модуль 1** | **Змістовий модуль 2** | **Разом** |
|---|---|---|---|
| Робота на практичних (семінарських) заняттях і самостійна робота | 25 | 25 | 50 |
| Модульна контрольна робота 1 | – | 20 | 20 |
| Індивідуальне науково-дослідне завдання 1 (анотована бібліографія) | – | 30 | 30 |
| **Разом** | **25** | **75** | **100** |

**Таблиця розподілу балів у ІІ семестрі (екзамен)**

| **Вид навчальної роботи** | **Змістовий модуль 1** | **Змістовий модуль 2** | **Разом** |
|---|---|---|---|
| Робота на практичних (семінарських) заняттях і самостійна робота | 15 | 15 | 30 |
| Модульна контрольна робота 2 | – | 20 | 20 |
| Індивідуальне науково-дослідне завдання 2 (анотація статті + доповідь-презентація) | – | 10 | 10 |
| Екзамен (усний) | – | – | 40 |
| **Разом** | **15** | **45** | **100** |

**Критерії оцінювання модульної контрольної роботи.** Модульна контрольна робота виконується у письмовій (тестовій та практичній) формі. Оцінювання: «відмінно» (A) – правильно виконано понад 90 % завдань; «дуже добре» (B) – 82–89 %; «добре» (C) – 75–81 %; «задовільно» (D) – 68–74 %; «достатньо» (E) – 60–67 %; «незадовільно» (FX) – менше 60 %. Відсутність роботи – 0 балів.

**Критерії оцінювання індивідуальних науково-дослідних завдань.** Оцінюються: відповідність жанровим і стильовим вимогам академічного тексту; коректність і повнота опрацювання джерел (у т. ч. англомовних та проіндексованих у Scopus / Web of Science); мовна правильність, точність термінології та зв'язність; дотримання вимог оформлення (стиль APA 7-ме вид.); дотримання академічної доброчесності; якість усної презентації та участі в обговоренні.

**Заохочувальні (бонусні) бали.** За участь у міжнародних наукових конференціях з англомовною доповіддю, підготовку англомовних тез / публікацій, складання міжнародних мовних іспитів здобувачеві за рішенням кафедри можуть нараховуватися заохочувальні бали. Заохочувальні бали не включаються до основної таблиці розподілу балів; один захід є підставою для нарахування балів лише за один найбільш значущий освітній компонент.

**Зведена шкала оцінювання: національна та ECTS**

| **Сума балів за всі види навчальної** | **Оцінка ECTS** | **Оцінка за національною шкалою** | **для заліку** |
|---|---|---|---|

| діяльності | | (для екзамену) | |
|---|---|---|---|
| 90–100 | **A** | відмінно | зараховано |
| 82–89 | **B** | дуже добре | зараховано |
| 75–81 | **C** | добре | зараховано |
| 68–74 | **D** | задовільно | зараховано |
| 60–67 | **E** | достатньо | зараховано |
| 35–59 | **FX** | незадовільно з можливістю повторного складання | не зараховано з можливістю повторного складання |
| 1–34 | **F** | незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни | не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни |

## Політика курсу

**Політика щодо академічної доброчесності.** Викладання дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності відповідно до Закону України «Про освіту» та нормативних документів Академії (https://maup.com.ua/ua/navchannya-u-maup/akademichna-dobrochesnist.html). Усі роботи (анотації, реферати, есе, фрагменти статей, презентації) мають бути оригінальними та авторськими, супроводжуватися коректними посиланнями на першоджерела. Порушеннями академічної доброчесності вважаються академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання. За порушення передбачено академічну відповідальність згідно з нормативними документами Академії.

**Політика щодо відвідування та запізнень.** Відвідування занять є обов'язковим. З огляду на комунікативний характер курсу систематична активна участь у практичних заняттях є ключовою умовою формування мовних умінь. У разі пропуску здобувач самостійно опрацьовує матеріал і відпрацьовує пропущені заняття у визначений викладачем спосіб.

**Політика щодо дедлайнів і перескладання.** Завдання виконуються у встановлені терміни. Роботи, подані з порушенням дедлайну без поважних причин, можуть оцінюватися зі зниженням балів. Перескладання незадовільних результатів здійснюється у порядку, визначеному нормативними документами Академії.

**Політика щодо оскарження.** Здобувач має право на вмотивоване оскарження результатів оцінювання у порядку, визначеному нормативними документами Академії, звернувшись до викладача, завідувача кафедри або гаранта освітньо-наукової програми.

**Політика використання цифрових інструментів та інструментів штучного інтелекту.** Використання цифрових інструментів, онлайн-словників, корпусів, засобів перевірки правопису й стилю та генеративного штучного інтелекту допускається як допоміжний засіб опрацювання й удосконалення тексту за умови прозорого декларування такого використання, критичної перевірки результатів і збереження авторства та відповідальності здобувача за поданий матеріал. Використання перекладу або згенерованого тексту як власного без декларування розглядається як порушення академічної доброчесності.

**Політика сталого розвитку.** Викладання дисципліни узгоджується із Цілями сталого розвитку ООН (Sustainable Development Goals) та принципами відповідальної науки. Зміст курсу співвідноситься насамперед з Ціллю 4 «Якісна освіта» (формування дослідницької та мовної культури майбутнього науковця), Ціллю 17 «Партнерство заради сталого розвитку» (міжнародна наукова співпраця та комунікація) і Ціллю 10 «Зменшення нерівності» (подолання мовних бар'єрів у доступі до міжнародної науки). Заохочуються відкрита наука, доброчесне й ощадливе використання ресурсів (пріоритет електронних матеріалів і

безпаперового документообігу), інклюзивність, гендерна рівність і повага до різноманіття учасників освітнього процесу.

**Методичне забезпечення навчальної дисципліни**

Навчально-методичне забезпечення дисципліни включає: силабус дисципліни; методичні рекомендації до практичних (семінарських) занять; методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів; банк завдань для модульних контрольних робіт; перелік питань до екзамену; добірку автентичних наукових текстів і зразків академічних жанрів (додаток 1).

**Рекомендовані джерела інформації**

**Основна література**

1. Сасько Н. В., Понікаровська С. В., Новікова С. Б., Созикіна Г. С. Посібник з англійської мови для аспірантів технічних закладів вищої освіти (для практичних занять та самостійної роботи) : навчальний посібник. Харків : ХНАДУ, 2022. 300 с.

2. Wallwork A. English for Writing Research Papers. 3rd ed. Cham : Springer Nature Switzerland, 2023. 400 p.

3. Bailey S. Academic Writing: A Handbook for International Students. 5th ed. London : New York : Routledge, 2018. 306 p.

4. Cargill M., O'Connor P. Writing Scientific Research Articles: Strategy and Steps. 3rd ed. Hoboken : Wiley-Blackwell, 2021. 240 p.

5. American Psychological Association. Publication Manual of the American Psychological Association. 7th ed. Washington, DC : American Psychological Association, 2020. 428 p.

**Додаткова література**

1. Костирко Т. М., Ларенкова С. В., Бондар І. В., Жигалкіна М. С. Академічне письмо : навчальний посібник. Миколаїв : НУК, 2022. 116 с.

2. Wallwork A., Southern A. 100 Tips to Avoid Mistakes in Academic Writing and Presenting. Cham : Springer Nature Switzerland, 2020. 156 p.

3. Wallwork A. English for Academic Research: Grammar, Usage and Style. 2nd ed. Cham : Springer Nature Switzerland, 2023. 268 p.

4. American Psychological Association. Concise Guide to APA Style. 7th ed. Washington, DC : American Psychological Association, 2020. 336 p.

**Інформаційні ресурси в Інтернеті**

1. Academic Phrasebank (The University of Manchester). URL: https://www.phrasebank.manchester.ac.uk
2. Purdue Online Writing Lab (Purdue OWL). URL: https://owl.purdue.edu
3. APA Style. URL: https://apastyle.apa.org
4. Scopus. URL: https://www.scopus.com
5. Web of Science. URL: https://www.webofscience.com
6. Google Scholar. URL: https://scholar.google.com
7. Directory of Open Access Journals (DOAJ). URL: https://doaj.org
8. Офіційний сайт МАУП. URL: http://maup.com.ua

*Рекомендовані джерела інформації оновлюються щороку.*

**Розробник (-и) силабусу:**

_____

*(П.І.Б., науковий ступінь, вчене звання, посада на кафедрі, підпис)*

**Викладач:** _____

*(П.І.Б., науковий ступінь, вчене звання, посада на кафедрі, підпис)*

Силабус розглянуто на засіданні кафедри психології.

Протокол від «____» _____ 2026 р. № ____

**Додаток 1**

**ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»**

Навчально-науковий інститут психології та соціальних наук

Кафедра психології

# МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ІНОЗЕМНА МОВА ДЛЯ АКАДЕМІЧНОЇ ТА НАУКОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ»

*Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти. Спеціальність С4 Психологія. ОНП «Психологія». Обов'язкова дисципліна (ОК1), 6 кредитів ЄКТС / 180 год, I–II семестри, підсумковий контроль – залік (I семестр), екзамен (II семестр).*

## 1. Методичні рекомендації до практичних (семінарських) занять

Практичні (семінарські) заняття (60 год.) мають комунікативне спрямування та зорієнтовані на формування й удосконалення умінь читання, письма, говоріння й аудіювання в академічній та науковій сферах. Провідними формами роботи є практичне заняття-майстерня, аналіз автентичних наукових текстів і зразків жанрів, письмові й усні комунікативні завдання, симуляція наукової конференції та рецензування, peer-review і peer-editing.

**Порядок підготовки до заняття:** опрацювати рекомендовані джерела та зразки текстів; виконати випереджальні лексико-граматичні й комунікативні завдання; підготувати письмовий продукт (анотацію, фрагмент тексту) або усну доповідь; за потреби підготувати презентацію.

**Критерії оцінювання роботи на занятті:** мовна правильність і доречність; відповідність жанрово-стильовим вимогам; повнота й аргументованість висловлювання; активність у комунікації; дотримання академічної доброчесності. Робота на практичних заняттях разом із самостійною роботою оцінюється в межах, визначених таблицями розподілу балів.

**Семінар 1 (Тема 1). Академічна англійська як мова науки**

**Питання для обговорення / Focus:**

1. Ознаки академічного стилю: об'єктивність, точність, формальність, знеособленість.
2. Відмінності між загальновживаною та академічною англійською.
3. Реєстр і доречність мовних засобів у науковому тексті.

**Практичні завдання / Tasks:**

1. Проаналізувати автентичний уривок наукової статті та виокремити ознаки академічного стилю.
2. Трансформувати неформальні речення в академічний реєстр.
3. Скласти глосарій академічних дієслів і зв'язок за темою власного дослідження.

**Семінар 2 (Тема 2). Пошук і критичне читання наукових джерел**

**Питання для обговорення / Focus:**

1. Наукометричні бази Scopus, Web of Science, DOAJ: логіка пошуку, оператори, фільтри.
2. Стратегії читання: skimming, scanning, critical reading.
3. Структура наукової статті як опора для читання.

**Практичні завдання / Tasks:**

1. Сформувати добірку з 5 релевантних англомовних джерел за темою дисертації.
2. Виконати критичне читання анотації та вступу однієї статті й скласти нотатки.
3. Оцінити джерело за критеріями релевантності, актуальності та надійності.

**Семінар 3 (Тема 3). Академічна лексика та граматика наукового письма**

**Питання для обговорення / Focus:**

1. Номіналізація, пасивні та безособові конструкції у науковому тексті.
2. Засоби зв'язності (linking devices) та сигнальні слова (signposting).
3. Хеджування (hedging) та засоби вираження обережності тверджень.

**Практичні завдання / Tasks:**

1. Виконати лексико-граматичні вправи на хеджування та зв'язність.
2. Відредагувати абзац наукового тексту, підвищивши його зв'язність і точність.
3. Дібрати колокації та академічні звороти за темою дослідження.

**Семінар 4 (Тема 4). Реферування, перефразування та синтез**

**Питання для обговорення / Focus:**

1. Різниця між цитуванням, перефразуванням і реферуванням.
2. Прийоми перефразування без спотворення змісту.
3. Синтез інформації з кількох джерел.

**Практичні завдання / Tasks:**

1. Перефразувати три уривки наукового тексту із збереженням змісту.
2. Скласти реферат (summary) статті обсягом до 200 слів.
3. Написати синтез-абзац на основі двох джерел із коректними посиланнями.

**Семінар 5 (Тема 5). Цитування, стиль APA та академічна доброчесність**

**Питання для обговорення / Focus:**

1. Внутрішньотекстові посилання та список літератури за стилем APA (7-ме вид.).
2. Види плагіату та способи його запобігання.
3. Етичне використання джерел і цитат.

**Практичні завдання / Tasks:**

1. Оформити внутрішньотекстові посилання та references за APA для власної добірки джерел.
2. Виявити й виправити приклади некоректного запозичення в наданому тексті.
3. Скласти чек-лист дотримання академічної доброчесності у власній роботі.

**Семінар 6 (Тема 6). Анотування та анотована бібліографія**

**Питання для обговорення / Focus:**

1. Структура й мовні засоби анотації (abstract / annotation).
2. Функції та формат анотованої бібліографії.
3. Критична оцінка джерела в анотації.

**Практичні завдання / Tasks:**

1. Написати анотацію (abstract) до умовної статті за власною темою.
2. Скласти анотовану бібліографію 3 джерел (опис + коротка критична оцінка).
3. Провести взаємооцінювання анотацій за критеріями.

**Семінар 7 (Тема 7). Наукова стаття: структура IMRaD, анотація, ключові слова**

**Питання для обговорення / Focus:**

1. Модель IMRaD та логіка побудови статті.
2. Вимоги до заголовка, анотації (abstract) та ключових слів.
3. Типи анотацій та їх мовне оформлення.

**Практичні завдання / Tasks:**

1. Проаналізувати структуру IMRaD на прикладі опублікованої статті.
2. Скласти структурований abstract (150–250 слів) до власного дослідження.
3. Сформулювати заголовок і 5 ключових слів.

**Семінар 8 (Тема 8). Вступ та огляд літератури: модель CARS**

**Питання для обговорення / Focus:**

1. Модель CARS (Create a Research Space) Дж. Свейлза: три «кроки» вступу.
2. Формулювання дослідницької прогалини та наукової новизни.
3. Мовні засоби огляду літератури.

**Практичні завдання / Tasks:**

1. Проаналізувати вступ статті за моделлю CARS.
2. Написати чернетку вступу до власного дослідження (moves 1–3).
3. Сформулювати дослідницьку прогалину та мету англійською мовою.

**Семінар 9 (Тема 9). Методи, Результати, Обговорення, Висновки**

**Питання для обговорення / Focus:**

1. Мовні особливості розділів Methods, Results, Discussion, Conclusions.

2. Опис і коментування даних; хеджування у висновках.

3. Співвіднесення результатів із попередніми дослідженнями.

**Практичні завдання / Tasks:**

1. Описати умовні дані (таблиця / рисунок) науковою англійською.

2. Написати фрагмент розділу Discussion із застосуванням хеджування.

3. Сформулювати висновки та обмеження дослідження.

**Семінар 10 (Тема 10). Академічна презентація на міжнародній конференції**

**Питання для обговорення / Focus:**

1. Структура усної наукової доповіді.

2. Принципи ефективного візуального супроводу (слайдів).

3. Мова сесії запитань і відповідей (Q&A); стратегії реагування.

**Практичні завдання / Tasks:**

1. Підготувати й виголосити доповідь (7–10 хв) за темою дослідження.

2. Розробити 5–7 слайдів відповідно до принципів академічної презентації.

3. Провести симуляцію Q&A у ролях доповідача та учасників.

**Семінар 11 (Тема 11). Академічне листування, публікація та гранти**

**Питання для обговорення / Focus:**

1. Жанри академічного листування (cover letter, лист до редактора).

2. Відповіді на зауваження рецензентів (response to reviewers).

3. Структура та мова заявки на грант.

**Практичні завдання / Tasks:**

1. Скласти супровідний лист (cover letter) до подання статті.

2. Написати ввічливу аргументовану відповідь на два зауваження рецензента.

3. Підготувати короткий опис проєкту (summary) для грантової заявки.

**Семінар 12 (Тема 12). Міжнародний профіль дослідника та цифрові інструменти**

**Питання для обговорення / Focus:**

1. Профілі ORCID, Google Scholar, ResearchGate: створення та ведення.

2. Наукове нетворкінг-спілкування та самопрезентація.

3. Цифрові інструменти й інструменти ІІІІ в академічній комунікації: можливості та етичні межі.

**Практичні завдання / Tasks:**

1. Створити / оформити англомовний дослідницький профіль (ORCID / Google Scholar).

2. Підготувати коротку самопрезентацію (research bio, 100–150 слів).

3. Оцінити доцільність та етичність використання інструментів ІІІІ у конкретному завданні.

**2. Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів**

Самостійна робота (120 год.) є провідною формою навчальної діяльності аспіранта й забезпечує поглиблене опанування дисципліни. Основними видами самостійної роботи є: опрацювання рекомендованих джерел і зразків академічних жанрів; виконання лексико-граматичних і комунікативних завдань; читання й анотування англомовних наукових текстів; підготовка письмових продуктів (анотацій, рефератів, есе, фрагментів статті); підготовка усних доповідей і презентацій; виконання індивідуальних науково-дослідних завдань; підготовка до модульних контрольних робіт, заліку та екзамену.

**Розподіл самостійної роботи за темами**

| Тема | Зміст самостійної роботи | Год. | Форма контролю |
|---|---|---|---|
| **Тема 1** | Опрацювання ознак академічного стилю; укладання глосарія академічної лексики за темою дослідження. | 10 | Глосарій, опитування |
| **Тема 2** | Формування добірки англомовних джерел у Scopus / WoS; критичне читання й нотатки. | 10 | Добірка джерел, нотатки |

| | | | |
|---|---|---|---|
| **Тема 3** | Лексико-граматичні вправи (хеджування, зв'язність); редагування абзацу. | 10 | Практичні завдання |
| **Тема 4** | Перефразування та реферування наукового тексту; синтез джерел. | 10 | Реферат (summary) |
| **Тема 5** | Оформлення посилань за APA; чек-лист академічної доброчесності. | 10 | Оформлені посилання |
| **Тема 6** | Підготовка анотованої бібліографії (ІНДЗ 1). | 10 | Захист ІНДЗ 1 |
| **Тема 7** | Складання структурованого abstract, заголовка та ключових слів. | 10 | Abstract |
| **Тема 8** | Написання чернетки вступу за моделлю CARS. | 10 | Фрагмент тексту |
| **Тема 9** | Опис даних; фрагменти розділів Results / Discussion / Conclusions. | 10 | Фрагменти тексту |
| **Тема 10** | Підготовка доповіді та слайдів; репетиція презентації (ІНДЗ 2). | 10 | Презентація |
| **Тема 11** | Підготовка cover letter, відповіді рецензентам, опису проєкту. | 10 | Письмові продукти |
| **Тема 12** | Оформлення дослідницького профілю; research bio. | 10 | Профіль, self-presentation |
| **Разом** | | **120** | |

**Індивідуальні науково-дослідні завдання (ІНДЗ)**

**ІНДЗ 1 (I семестр) – анотована бібліографія.** Анотована бібліографія 8–10 англомовних наукових джерел за темою дисертаційного дослідження (з них не менше 5 – проіндексованих у Scopus / Web of Science). Кожен запис містить бібліографічний опис за стилем APA (7-ме вид.) та критичну анотацію (100–150 слів). Мета – розвинути вміння пошуку, критичного читання, анотування й коректного цитування англомовних джерел.

**ІНДЗ 2 (II семестр) – анотація статті та доповідь-презентація.** Підготовка структурованої англомовної анотації (abstract, 150–250 слів) власного дослідження та усної доповіді-презентації (7–10 хв, 5–7 слайдів) з подальшою участю в сесії запитань і відповідей. Мета – сформувати вміння писемної та усної презентації результатів дослідження іноземною мовою.

**Критерії оцінювання ІНДЗ:** відповідність жанрово-стильовим вимогам; мовна правильність і точність термінології; повнота й актуальність джерел; дотримання вимог оформлення (APA 7-ме вид.); дотримання академічної доброчесності; якість усної презентації та участі в обговоренні.

**3. Банк завдань для модульних контрольних робіт**

Модульна контрольна робота виконується у письмовій (тестовій та практичній) формі й охоплює матеріал відповідного семестру. Кожен варіант формується з тестових завдань закритої форми, завдань на відповідність та відкритих (практичних) завдань. Оцінювання здійснюється за критеріями, наведеними в силабусі.

**Модульна контрольна робота 1 (Семестр I, теми 1–6)**

**Частина А. Тестові завдання закритої форми (оберіть одну правильну відповідь).**

1. Ознакою академічного стилю НЕ є: а) об'єктивність; б) точність; в) емоційна розмовність; г) формальність.

2. Прийом пом'якшення категоричності тверджень у науковому тексті називають: а) nominalisation; б) hedging; в) skimming; г) referencing.

3. Швидке читання тексту для отримання загального уявлення – це: а) scanning; б) skimming; в) proofreading; г) paraphrasing.

4. Стиль оформлення посилань, поширений у психології, – це: а) APA; б) OSCOLA; в) IEEE; г) Vancouver.

5. Перефразування передбачає: а) дослівне копіювання; б) передавання змісту джерела власними словами з посиланням; в) переклад без посилання; г) скорочення до ключових слів без змін.

6. Анотація (abstract) наукової статті – це: а) список літератури; б) стислий виклад змісту дослідження; в) подяка; г) додаток із таблицями.

7. Плагіатом вважають: а) коректне цитування з посиланням; б) використання чужого тексту чи ідей без належного посилання; в) перефразування з посиланням; г) власні висновки.

8. Науковий стиль тяжіє до: а) активних розмовних конструкцій; б) номіналізації та безособових конструкцій; в) сленгу; г) окличних речень.

9. Синтез джерел означає: а) переказ одного джерела; б) поєднання й зіставлення інформації з кількох джерел; в) дослівне цитування; г) переклад.

10. Внутрішньотекстове посилання за APA містить: а) лише назву статті; б) прізвище автора та рік; в) лише рік; г) номер сторінки в базі даних.

11. Skimming доцільно застосовувати для: а) детального аналізу методів; б) швидкого визначення релевантності статті; в) перевірки орфографії; г) оформлення бібліографії.

12. Академічна доброчесність передбачає: а) списування; б) коректне посилання на джерела та оригінальність роботи; в) фабрикацію даних; г) самоплагіат.

**Частина Б. Завдання на відповідність.**

1. Установіть відповідність між термінами (hedging, signposting, nominalisation, paraphrasing) та їх визначеннями.

2. Установіть відповідність між елементом посилання APA та його призначенням.

**Частина В. Відкриті (практичні) завдання.**

1. Перефразуйте наданий уривок наукового тексту із збереженням змісту та коректним посиланням.

2. Оформіть внутрішньотекстове посилання та запис у списку літератури за стилем APA (7-ме вид.) для наданого джерела.

3. Напишіть анотацію (abstract, до 200 слів) до умовного дослідження за наданими даними.

**Модульна контрольна робота 2 (Семестр II, теми 7–12)**

**Частина А. Тестові завдання закритої форми (оберіть одну правильну відповідь).**

1. Абревіатура IMRaD позначає структуру: а) листа до редактора; б) наукової статті; в) гранту; г) резюме.

2. Модель CARS Дж. Свейлза описує структуру: а) висновків; б) вступу до статті; в) методів; г) списку літератури.

3. «Дослідницька прогалина» (research gap) – це: а) помилка в даних; б) невивчений або недостатньо вивчений аспект проблеми; в) обмеження вибірки; г) список джерел.

4. Хеджування у розділі Discussion слугує для: а) категоричних тверджень; б) обережного формулювання висновків; в) приховування результатів; г) збільшення обсягу.

5. Розділ Methods зазвичай описують: а) у майбутньому часі; б) із застосуванням пасивних конструкцій та минулого часу; в) у наказовому способі; г) розмовним стилем.

6. Cover letter при поданні статті – це: а) список літератури; б) супровідний лист до редактора; в) анотація; г) рецензія.

7. Відповідь рецензентам (response to reviewers) має бути: а) емоційною та категоричною; б) ввічливою, структурованою та аргументованою; в) без обґрунтувань; г) анонімною.

8. ORCID – це: а) наукометрична база; б) унікальний ідентифікатор дослідника; в) стиль цитування; г) видавництво.

9. Ключові слова (keywords) статті призначені передусім для: а) оформлення обкладинки; б) індексації та пошуку статті; в) подяк; г) списку таблиць.

10. Ефективний слайд презентації характеризується: а) великим обсягом тексту; б) лаконічністю та візуальною чіткістю; в) відсутністю структури; г) дрібним шрифтом.

11. Заголовок наукової статті має бути: а) розлогим і образним; б) інформативним, точним і стислим; в) окличним; г) без ключових понять.

12. Використання інструментів ІІІІ в академічному письмі є прийнятним за умови: а) видавання згенерованого тексту за власний; б) прозорого декларування та відповідальності автора; в) відмови від перевірки; г) приховування джерел.

**Частина Б. Завдання на відповідність.**

1. Установіть відповідність між розділами IMRaD та їх основним змістом.

2. Установіть відповідність між жанром академічного листування та його призначенням.

**Частина В. Відкриті (практичні) завдання.**

1. Напишіть чернетку вступу (moves 1–3 за моделлю CARS) до власного дослідження англійською мовою.

2. Складіть супровідний лист (cover letter) до подання статті до міжнародного журналу.

3. Підготуйте план усної доповіді (7–10 хв) та перелік слайдів для презентації результатів дослідження.

**4. Перелік питань до екзамену**

Екзамен виставляється за результатами накопичення рейтингових балів упродовж II семестру та усної відповіді. Наведений перелік слугує орієнтиром для систематизації та самоперевірки; екзамен має практико-комунікативний характер (демонстрація вмінь читання, письма та усної наукової комунікації іноземною мовою).

1. Ознаки академічного стилю англійської мови; реєстр наукового тексту.
2. Стратегії пошуку наукових джерел у базах Scopus, Web of Science, DOAJ.
3. Стратегії критичного читання наукового тексту (skimming, scanning, critical reading).
4. Академічна лексика та термінологія; колокації наукового мовлення.
5. Граматичні особливості наукового письма: номіналізація, пасив, безособові конструкції.
6. Засоби зв'язності (linking devices) та сигнальні слова (signposting).
7. Хеджування (hedging) у науковому тексті: функції та мовні засоби.
8. Перефразування, реферування та синтез джерел; запобігання плагіату.
9. Цитування та оформлення посилань за стилем APA (7-ме вид.).
10. Академічна доброчесність у науковій комунікації.
11. Анотація (abstract): типи, структура, мовні засоби.
12. Анотована бібліографія: призначення та формат.
13. Структура наукової статті IMRaD.
14. Заголовок і ключові слова наукової статті: вимоги.
15. Модель CARS: побудова вступу до статті.
16. Огляд літератури: мовні засоби та логіка викладу.
17. Формулювання дослідницької прогалини та наукової новизни.
18. Розділ Methods: мовні особливості.
19. Розділ Results: опис і представлення даних.
20. Розділ Discussion: коментування результатів і хеджування.
21. Висновки та обмеження дослідження.
22. Академічна презентація: структура усної доповіді.
23. Візуальний супровід презентації: принципи ефективних слайдів.
24. Сесія запитань і відповідей (Q&A): стратегії комунікації.
25. Академічне листування: cover letter, лист до редактора.
26. Відповіді на зауваження рецензентів (response to reviewers).
27. Підготовка заявки на грант: структура й мова.
28. Міжнародний профіль дослідника: ORCID, Google Scholar, ResearchGate.

29. Наукове нетворкінг-спілкування та самопрезентація дослідника.

30. Цифрові інструменти та інструменти ШІ в академічній комунікації: можливості й етичні межі.